

Luxembourg, 21. junij 2022
(OR. en)

10345/22

SUSTDEV 110
ONU 85
EDUC 251
DEVGEN 124
ENV 622
AG 68

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	21. junij 2022
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	9992/22
Zadeva:	Preobrazbena vloga izobraževanja za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo kot ključnega orodja za doseganje ciljev trajnostnega razvoja – sklepi Sveta (21. junij 2022)

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o preobrazbeni vlogi izobraževanja za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo kot ključnega orodja za doseganje ciljev trajnostnega razvoja, ki jih je Svet odobril na 3885. seji 21. junija 2022.

Sklepi Sveta o preobrazbeni vlogi izobraževanja za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo kot ključnega orodja za doseganje ciljev trajnostnega razvoja

Svet Evropske unije

1. Ponovno potrjuje, da so Evropska unija (EU) in njene države članice še naprej trdno zavezane izvajanju agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja ter drugih pomembnih večstranskih sporazumov in instrumentov, vključno s Pariškim sporazumom o podnebnih spremembah, akcijsko agendo iz Adis Abebe, Sendajskim okvirom za zmanjševanje tveganja nesreč in Konvencijo o biološki raznovrstnosti, ki še naprej usmerjajo njihove ukrepe na notranji in zunanji ravni. So v središču izvajanja evropskega zelenega dogovora in evropskega soglasja o razvoju.
2. Opozarja na svoje sklepe iz junija 2017 „Trajnostna prihodnost Evrope: odziv EU na agendo za trajnostni razvoj do leta 2030, sklepe iz aprila 2019 z naslovom „Za vse bolj trajnostno Unijo do leta 2030“, sklepe iz decembra 2019 „Izgradnja trajnostne Evrope do leta 2030 – dosednji napredek in naslednji koraki“, sklepe iz junija 2021 „Celosten pristop za pospešitev uresničevanja agende ZN za trajnostni razvoj do leta 2030 – iz krize zaradi COVID-19 z obnovo na boljše“, sklepe Evropskega sveta iz oktobra 2018 ter strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030), pri čemer ponovno potrjuje zaveze iz teh dokumentov.

3. Poleg tega poudarja, da je prednostna naloga skupno prizadevanje za doseganje cilja trajnostnega razvoja št. 4, ter izpostavlja pomen univerzalnega, pravičnega in vključujočega dostopa do kakovostnega izobraževanja in usposabljanja ter varnega učnega okolja, tudi v izrednih in kriznih razmerah, za vse otroke in mlade, vključno z dekletimi in ženskami, pa tudi za najbolj ranljive in marginalizirane zaradi revščine, razseljevanja ali bolezni, saj prispeva k zagotavljanju trdnjših temeljev za trajnostni razvoj ter zmanjšanju neenakosti, vključno z neenakostjo med spoloma, in digitalne vrzeli. V tem smislu izraža zaskrbljenost zaradi motenj v izobraževanju, ki jih je povzročila pandemija, in poudarja, kako pomembno je vzpostaviti odporne izobraževalne sisteme, ki bodo zagotavljali ustrezno infrastrukturo in vire.
4. Poudarja, da je povečanje širše podpore in sodelovanja med državljani in državljankami EU ključnega pomena za doseganje ciljev trajnostnega razvoja in uresničevanje Agende 2030 v EU in njenih državah članicah; zato poudarja, da je treba zagotoviti, da so posamezniki ustrezno opremljeni s kompetencami (ki vključujejo znanje, spretnosti, odnose in vrednote), ki so potrebne za razmislek o njihovi vlogi, sprejemanje zavestnih odločitev in za to, da postanejo individualni in kolektivni akterji sprememb za razvoj trajnostnih, vključujočih in uspešnih družb.
5. Meni, da ima izobraževanje za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo velik preobrazbeni potencial za naše družbe, dobrobit, gospodarstva in vzorce potrošnje ter je zato nepogrešljivo za doseganje bolj trajnostne EU in sveta. Poudarja, da ima kot tako ključno vlogo pri uresničevanju Agende 2030 kot celote, saj je sestavni del cilja trajnostnega razvoja št. 4 in ključni dejavnik za uresničevanje vseh drugih ciljev trajnostnega razvoja, pa tudi gonilo inovacij, okrevanja, odpornosti in preobrazbenih ukrepov.
6. Potrjuje, da je v celoti zavezan uresničevanju cilja št. 4.7, in priznava pomen dela, ki ga je Unesco opravil pri okviru za ukrepanje Izobraževanje 2030 in glede berlinske izjave o izobraževanju za trajnostni razvoj, vključno z načrtom za izobraževanje za trajnostni razvoj, UN/ECE s strategijo za izobraževanje za trajnostni razvoj in posodobljenim okvirom za ukrepanje, Svet Evrope, vključno s Centrom Sever-Jug, pa z orodji, kot je referenčni okvir kompetenc za demokratično kulturo; opozarja na cilje maastrihtske izjave o globalnem izobraževanju in sklepe Sveta iz decembra 2010 o izobraževanju za trajnostni razvoj, ki so podlaga za pripravo teh sklepov.

7. Priznava, da ima izobraževanje za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo v Evropi še vedno pozitiven zagon, pri čemer poudarja zlasti sklepe Sveta z dne 5. aprila 2022 o spodbujanju angažiranosti mladih kot akterjev sprememb za varstvo okolja in priporočilo z dne 16. junija 2022 o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj, ki zajemajo ključna področja izobraževanja za trajnostni razvoj, ter poudarjajo, da je treba učeče opremiti s potrebnim znanjem, spretnostmi, odnosi in vrednotami, da se bodo lahko spoprijeli s kompleksnimi izzivi, kot so podnebne spremembe, in postali nosilci sprememb kot odgovorni državljani sveta; v zvezi s tem pozdravlja tudi tekočo pripravo nove evropske izjave o globalnem izobraževanju do leta 2050 pod okriljem evropske mreže za globalno izobraževanje (GENE), ki naj bi bila dokončana novembra 2022.
8. Meni, da so koncepti učenja za okoljsko trajnostnost, učenja za zeleni prehod, izobraževanja in ozaveščanja o razvoju, globalnega izobraževanja in izobraževanja o globalnem državljanstvu, izobraževanja za državljanstvo in mednarodne solidarnosti sestavni del izobraževanja za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo: z njimi se spodbujajo trajnostni razvoj in trajnostni življenjski slogi, človekove pravice, enakost spolov in opolnomočenje vseh žensk in deklet, hkrati pa promovirajo varstvo okolja in biotske raznovrstnosti ter kulturo solidarnosti, miru in nenasilja, globalno državljanstvo ter spoštovanje kulturne raznolikosti in prispevka kulture k trajnostnemu razvoju. Priznava, da tako prispevajo k doseganju cilja št. 4. 7 ter ciljev 12.8 in 13.3 Agende 2030, ob hkratnem priznavanju raznolikosti izobraževalnih modelov na nacionalni, regionalni in lokalni ravni.
9. Meni, da bi moralo izobraževanje za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo uravnoteženo in celovito obravnavati tri temeljne stebre trajnostnega razvoja – gospodarski, socialni in okoljski – s posebnim poudarkom na medsebojnih povezavah in sinergijah med cilji trajnostnega razvoja, ter poudarja, da bi se morala medsektorska vprašanja Agende 2030, zlasti dobro upravljanje, pravna država, demokracija ter učinkovite in odgovorne institucije, pa tudi enakost spolov in opolnomočenje vseh žensk in deklet, kot taka odražati v izobraževanju za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo. Ta celovita narava izobraževanja za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo prispeva k razvoju prečnih ključnih kompetenc med učečimi.

10. Meni tudi, da bi bilo treba izobraževanje za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo po potrebi vključiti kot sklop temeljnih načel in vrednot, ki so prečno relevantne na vseh ravneh formalnega, neformalnega in priložnostnega izobraževanja ter v vseh izobraževalnih predmetih, s ključnim ciljem poudarjanja ozaveščanja, kritičnega razmišljanja, inovacij, sposobnosti soočanja s prihodnjimi spremembami in dolgoročne perspektive odgovornosti do prihodnjih generacij, kot je določeno v novem evropskem kompetenčnem okviru področju trajnostnosti – GreenComp.
11. Poudarja, da je izobraževanje za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo sestavni del procesa vseživljenjskega učenja, in poudarja, da lahko neformalno in priložnostno učenje prispevata k izobraževanju za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo ter da so pri tem ključni akterji kulturne ustanove, vključno z mediji, muzeji in knjižnicami, pa tudi lokalni organi in skupnosti, civilna družba in delodajalci.
12. Poudarja, da je razvoj kompetenc, povezanih z vprašanji trajnostnosti, med javnimi uslužbenci ključni korak za okrepitev zmogljivosti javnih uprav za izvajanje Agende 2030 in zagotovitev nadaljnjega vključevanja ciljev trajnostnega razvoja v javne politike in skladnost politik.
13. Priznava, da je treba izkoristiti in v celoti uporabiti potencial digitalnih tehnologij, vključno z umetno inteligenco, da bi izboljšali izobraževanje za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo, na primer z odprtimi viri izobraževanja, odprto znanostjo in orodji in infrastrukturami za e-učenje, obenem pa priznali, da je treba zmanjšati vplive digitalnih tehnologij na okolje, v celoti spoštovati in varovati človekove pravice ter spodbujati digitalno dobro počutje in zmanjšati digitalni razkorak.
14. Poudarja, da bi morala biti prizadevanja za razvoj izobraževanja za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo usmerjena v doseganje vseh javnosti, zlasti mladih, ter ljudi v najbolj ranljivem in marginaliziranem položaju, ljudi, ki živijo na oddaljenih in podeželskih območjih, zagotavljanje enakosti spolov in nediskriminacije ter odpravljanje razlik med državami in generacijami ter znotraj njih.

15. Poudarja, da je treba ozaveščanje in izobraževanje o vprašanih trajnostnega razvoja umestiti v globalno perspektivo, pri čemer je treba poudariti medsebojno povezanost glavnih sodobnih izzivov, da bi tako spodbudili dejavno globalno državljanstvo, ki z odpravljanjem svetovnih neenakosti spodbuja globalno pravičnost.
16. Pozdravlja znaten napredek, ki ga je EU dosegla pri izobraževanju za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo, vključno z okrepljenim izobraževanjem za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo na vseh ravneh s strani držav članic, poglobljenim sodelovanjem med ministrstvi in nacionalnimi agencijami, oblikovanjem ustreznih sredstev in orodij za lažji razvoj izobraževanja za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo ter okrepljenim usklajevanjem na regionalni, nacionalni in evropski ravni.
17. Poziva države članice, naj po potrebi in glede na nacionalne okoliščine:
 - a) pospešijo in okrepijo razvoj skladnih, vključujočih in usklajenih nacionalnih strateških pristopov in drugih pobud za izobraževanje za trajnostni razvoj, globalno državljanstvo in povezane programe v skladu s ciljem trajnostnega razvoja št. 4.7. posodobijo obstoječe politike s posebnim poudarkom na najnovejših znanstvenih spoznanjih, povečajo podporo različnim deležnikom, vključenim v izobraževanje za trajnostni razvoj, globalno državljanstvo in povezane programe, ter podpirajo in razvijajo sinergije in sodelovanje med ustanovami formalnega in neformalnega izobraževanja;
 - b) spodbujajo medresorske, medagencijske in večdeležniške pobude v skladu s pristopom celotne vlade in celotne družbe;
 - c) poglobijo sodelovanje med državami članicami na področju izobraževanja za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo ter olajšajo nadaljnjo izmenjavo in izkoriščanje dobrih praks, tudi prek evropske mreže za globalno izobraževanje (GENE);
 - d) povabijo mlade, ki se kot stalni in pomembni deležniki ukvarjajo s trajnostnimi vprašanji, naj dejavno sodelujejo kot soustvarjalci pri oblikovanju izobraževalnih politik in učnih načrtov.

18. Poziva Evropsko komisijo, naj še naprej podpira izobraževanje za trajnostni razvoj, globalno državljanstvo in povezane programe, vključno z učenjem za okoljsko trajnostnost, zlasti prek programa Erasmus+, pobud v okviru Ekipe Evropa, programa Life ter programa za izobraževanje in ozaveščanje o razvoju (DEAR). V zvezi s tem poziva Komisijo, naj nadaljuje razmislek o širšem dostopu do financiranja programa DEAR kot načinu za povečanje učinka programa.
19. Poziva Komisijo in države članice, naj v okviru pristopa Ekipa Evropa v okviru svojih prizadevanj za podporo trajnostnemu okrevanju v skladu s cilji trajnostnega razvoja okrepijo sodelovanje s tretjimi državami ter mednarodnimi organizacijami in organi, kot so Svet Evrope, Unesco in UN/ECE, na področju izobraževanja za trajnostni razvoj, globalno državljanstvo in povezanih programov, vključno z učenjem za okoljsko trajnost, ter spodbujajo izobraževanje za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo v večstranskih forumih in na dogodkih, zlasti v okviru foruma na visoki ravni in skupine G20; v skladu s ključno vlogo, ki je bila izobraževanju za trajnostni razvoj dodeljena v izjavi voditeljev skupine G20 v Rimu, ter v podporo krepitvi vezi med Unescom in ECOSOC ter medsektorskemu vključevanju izobraževanja za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo v dejavnosti sistema Združenih narodov. V zvezi s tem je vrh o preoblikovanju izobraževanja, ki ga je septembra 2022 sklical generalni sekretar Združenih narodov, kot ključna pobuda naše skupne agende, velika priložnost za okrepitev globalne zaveze v korist izobraževanja za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo ter bi moral poudariti osrednjo vlogo izobraževanja za Agendo 2030 kot celoto.
20. Pozdravlja vključevanje učenja za trajnostnost in potrebo po tem, da se sektor izobraževanja in usposabljanja odzove na krovne cilje zelenega in digitalnega prehoda v ključne preobrazbene politike EU in sporočila Komisije, kot so novi evropski Bauhaus, Erasmus+, program znanj in spretnosti za Evropo, evropska strategija za univerze in evropski izobraževalni prostor, ter poziva Komisijo, naj še naprej vključuje izobraževanje za trajnostni razvoj, globalno državljanstvo in povezane programe v vsa ustrezna področja ukrepanja.

21. Poziva Komisijo in države članice, naj v okviru pristopa Ekipa Evropa spremljajo napredek EU na področju izobraževanja za trajnostni razvoj, globalno državljanstvo in s tem povezane programe, da bi zagotovili stalno izboljševanje izvajanja, pri čemer naj nihče ne bo zapostavljen, vzpostavijo sisteme ocenjevanja, po potrebi z uporabo obstoječih orodij za spremljanje, pri čemer naj se izogibajo podvajanju prizadevanj in obveznosti poročanja, ter okrepijo raziskave o ocenjevanju. Prav tako poziva Komisijo, naj še naprej dosledno in sistematično spodbuja izobraževanje za trajnostni razvoj, globalno državljanstvo in povezane programe v skladu s ciljem trajnostnega razvoja št. 4.7, med drugim s podpiranjem izvajanja priporočila Sveta o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj, ter preuči možnosti za vključitev kazalnikov za cilj 4.7 v sklope kazalnikov ciljev trajnostnega razvoja in izobraževanja EU.
22. V celoti podpira nastajajoči proces oblikovanja nove evropske izjave o globalnem izobraževanju v Evropi do leta 2050, ki bo gradila na doseženem napredku in prispevala h krepitvi izobraževanja za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo v EU.
